Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl. M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 103. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ, 10 (22) Maiu 1888.

Brașovŭ, 9 Maiu st. v. 1888.

Nimicŭ nu dovedesce mai multŭ încordarea cea mare a situațiunei generale ca atitudinea, ce-o observă de unŭ timpŭ încóce pressa germană față cu monarchia nóstră.

Ḑiarele de tóte culorile din Germania află de lipsă a accentua din timpŭ în timpŭ datoria ce o are Austro-Ungaria, în urma alianței ce a încheiat'o cu Germania, de a se pregăti pentru resboiu, de a-șĭ concentra și întări mereu forțele armate.

Îngrijirea cea mare pentru tăria și unitatea armatei puterei aliate a îndemnatŭ pe unele organe de frunte germane a se ocupa și de stările dinăuntru ale monarchiei habsburgice, discutândŭ cu deamĕruntulŭ influința ce o potŭ avé ele asupra organisațiunei unitare a armatei imperiale.

Cetitorii noștri îșĭ vorŭ aduce aminte de articulii ḑiarului „Kreuzzeitung“, carĭ au fostŭ produsŭ atâta sânge rĕu între Ungurĭ. Idea conducĕtóre a acestorŭ articulĭ era că prin nisuințele Ungurilorŭ de a se separa de Austria și prin regimulŭ parlamentarŭ arbitrarŭ din Peșta, care prigonesce naționalitățile nemaghiare, sĕ slăbesce influința monarchică și se slăbescŭ și legăturile de unitate ale armatei împĕrătescĭ.

În ḑilele aceste venì unŭ altŭ ḑiarŭ germanŭ de nuanță liberală și critică stările din Austria, totŭ din punctŭ de vedere alŭ desvoltării unitare a armatei imperiale.

Într'unŭ articulŭ intitulatŭ; „armata și naționalitățile în Austria“. esprimă „Vossische Zeitung“ temerea ca nu cumva prin nisuințele naționale ale diferitelorŭ popóre din Austria sĕ se aducă scădere organisațiunei unitare a armatei împĕrătescĭ. Și ĕtă cum îșĭ esplică ea acéstă temere:

Aprópe întréga pressă germană, ḑice „Vossische Ztg“., îșĭ suprimă compătimirea ce o are pentru starea strîmtorată a conaționalilorŭ de dincolo de hotarele negru-galbene, numai spre a nu provoca aparința unui amestecŭ în afacerile interne austriace. Dér într'unŭ punctŭ pressa germană are causă de-a urmărì cu atențiune cele ce se petrecŭ în Austria, în ce privesce adecă armata. Alianța nóstră se întemeiază pe destoinicia de luptă a ambelorŭ state. Décă acésta se slăbesce la unulŭ din ele, celui-l'altŭ trebue sĕ-i fiă alianța numai spre greutate.

Vorbindŭ apoi de destoinicia armatei austriace „Vossische Ztg.“ ḑice, că cu tóte desastrele dela 1859 și 1866 armata acésta a rĕmasŭ una din cele mai escelente. Dér ceea ce o ține strînsŭ legată și unită este limba ei de serviciu germană și instrucțiunea unitară. In timpulŭ mai nou însĕ totŭ mai multŭ se impune întrebarea, că óre nisuințele, naționale ce suntŭ mereu în crescere, și influința lorŭ asupra școlei nu amenință a nimicì vechea legătură.

„Vossiche Ztg.“ citéză nisce date statistice dintr'o vorbire a unui deputatŭ némțŭ din Viena, după carĭ cunoscința limbei germane scade totŭ mai multŭ la voluntarĭ, aspiranții de oficerĭ și funcționarii de intendență ài armatei austriace, și ḑice, că o armată ai căreia membrii nu se potŭ înțelege întreolaltă „nu se va puté bucura de-o încredere necondiționată.“ In fine întrébă décă nu cumva cei chiămațĭ au intențiunea de a împărțì armata în corpurĭ germane, cehice, maghiare slovene, polone și croate? Austria șĭ-ar perde în mare gradŭ destoinicia de a fi aliata Germaniei, décă armata ei dintr'o „armată de poporŭ“ ar devenì o „armată de popóre.“

N'a fostŭ destulŭ însĕ cu atâta, ci raportorulŭ numitei foi mai trage la îndoiélă si energia și consciința de putere a aliatului austro-ungarŭ, susținîndŭ că opiniunea publică din monarchiă se teme de urmările unui rĕsboiu și este cu totulŭ desperată din causa nouĕlorŭ sarcine ce se impunŭ de necesitatea pregătirilorŭ militare.

In contra imputării, că îi lipsesce curagiulŭ, ia în apĕrare poporațiunea monarchiei nóstre organulŭ semi-oficios berlinesŭ „Post“, dér nu întârḑiă a-i reaminti îndatoririle, ce i le impune alianța încheiată cu Germania.

Este, ḑice „Post“, o datoriă a Austro-Ungariei de a se pregăti pentru rĕsboiu și de a se întărì mereu. Germanii au dreptulŭ a aștepta dela ea sĕ satisfacă acestei datorii, căcĭ și dênșii sêmtŭ greu îndatoririle ce li suntŭ impuse de *casus foederis* față cu Austro-Ungaria și carĭ îi silescŭ așĭ încorda forțele militare mai multŭ decâtŭ s'ar pretinde numai pentru siguranța proprià a Germaniei. „Germania stă cu arma la piciorŭ și aștéptă acelașĭ lucru dela Austro-Ungaria; a te plânge câtŭ de greu este sĕ stai în acésta posițiune însémnă a arăta lipsă de putere și de vênjosiă“.

Dér și celelalte ḑiare din Germania se ocupă mereu și cu multă îngrijire de armata Austro-Ungariei. Odată dojenescŭ pe aliațĭ sĕ fiă mai energicĭ în luarea mĕsurilorŭ de pregătire, altădată îi îmbărbătéză, și se silescŭ a rĕspândi indoielile asupra valórei și forții armatei austro-ungare.

Se pare că a avutŭ dreptate ḑiarulŭ vienesŭ, care a ḑisŭ că provocările pressei germane ca sĕ se dea atențiune armatei austriace suntŭ unŭ semnŭ, că încercările politicei germane de a se pune pe piciorŭ de amicițiă cu Rusia nu voiescŭ sĕ rĕușéscă.

Noi mai adaugemŭ, că acéstă deosebită îngrijire a pressei germane pentru tăria armatei austroungare și pentru grabnica complectare a pregătirilorŭ de rĕsboiu, este o dovadă, că situațiunea generală în adevĕrŭ a luatŭ unŭ caracterŭ câtŭ se póte de seriosŭ și amenințătorŭ, așa că în fiăcare ḑi ne putemŭ aștepta la o isbucnire.

APELŬ

cătră toțĭ alegĕtorii de partidulŭ națională română din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeșului.

Precum Vĕ este cunoscutŭ, dieta țĕrii a escrisŭ înc'odată alegere de deputatŭ dietalŭ în cerculŭ nostru electoralŭ pentru periodulŭ presentŭ alŭ legislațiunei.

Acéstă alegere este pusă pe ḑiua de Sâmbătă în 14 (26) Maiu a. c.

Dorința demnilorŭ noștri deputațĭ de până acuma, și cu deosebire dorința multŭ meritatului nostru conducĕtorŭ, a d-nului generalŭ **Traianŭ Doda**, dorința inteligenței nóstre este, ca sĕ mai facem și acésta a treia alegere; sĕ ne împlinimŭ cu scumpĕtate datorința nóstră de bunĭ și credincioșĭ cetățenĭ ai patriei, și sĕ ne păstrămŭ cu sânțeniă onórea cercului nostru electoralŭ.

Décă la alegerile de până acuma am doveditŭ, că suntemŭ la înălțimea chemării nóstre; décă prin ținuta nóstră amŭ făcutŭ, ca toțĭ Românii din patriă sĕ privéscă cu falĭ la noi: atuncĭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ trebue sĕ ne încordămŭ acumd tóte puterile nóstre, ca sĕ dovedimŭ și de astădată în fața lumii, că ne iubimŭ patria; că apĕrămŭ cu tótă resoluția adevĕratele ei interese; că ne scimŭ prețui ca patrioțĭ și ca Românĭ adevĕrațĭ; că păstrându-ne individualitatea nóstră națională, nisuimŭ din tótă inima a trăi în pace și în bună înțelegere cu toțĭ concetățenii din dulcea nóstră patriă.

Alegĕtorilorŭ!

In trecutŭ n'am întreprinsŭ nimicŭ fără scirea și învoirea D-Vóstră; așa vomŭ face și acuma: ne vomŭ aduna în preséra de alegere, ne vomŭ sfătui frățesce și vom candida de deputatŭ alŭ nostru pe acela, pe carele mintea și inima nóstră ni-lŭ va arăta vrednicŭ de încrederea nóstră a tuturora.

Inc'odată Vĕ rugăm, *venițĭ cu toții la Caransebeșŭ la alegere pe ḑiua de Sâmbătă în 14 (26) Maiu a. c.* să facemŭ o alegere, carea sĕ arate, că suntemŭ patrioțĭ și Românĭ vrednicĭ de stima de până acuma.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

14

Din viéța și scrierile lui

Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

(Fine.)

X.

Catastrofa grozavă ce l'a ajunsŭ pe Lenau și dimpreună cu elŭ pe o înaltă societate de femei și bărbațĭ, a trebuitŭ sĕ stîrnéscă pretutindenĭ compătimire și întrebarea cum și din ce causă s'a întâmplatŭ acestŭ grozavŭ incidentŭ, și în ce anume șĭ-ar puté afla esplicare acéstă tragică sórte ce l'a ajunsŭ pe nenorocitulŭ poetŭ, care voia sĕ caute așa de clarŭ chiar și simțirile cele mai ascunse ale omului. Incă și adĭ, aprópe după patru decenii, abia ne putemŭ esplica și încă numai în parte lucrulŭ acesta. Nĭ-arŭ fi ușorŭ sĕ ne îndestulimŭ în căutarea nenorocirei lui cu împrejurarea, că pierḑêndu-șĭ echilibrulŭ spiritualŭ din causa multelorŭ grijĭ ale vieții, ale rĕsboiului ce s'a desfășuratŭ în mintea lui între religiune și apostasiă, elŭ ar fi rĕmasŭ învinsŭ dreptŭ jertfa multorŭ lupte sufletescĭ. Dér acésta nu e destulŭ, find-că din cele din urmă ale sale se vede destulŭ de clarŭ, cum șĭ-a sciutŭ elŭ domina pasiunile și înclinările revoluției spiritului, și că celŭ puținŭ în parte elŭ șĭ-a putută învinge dujmanii sĕi interni. Ĕr aceea, că în "Don Juan“ a urmăritŭ o direcțiă fórte sentimentală, nu arată altceva decâtŭ că simțirile lui înecate și reținute până la începerea acestei lucrărĭ, acum au trebuitŭ sĕ isbucnéscă. Dér deși nu putemŭ ḑice, că luptele sufletescĭ au fostŭ singurele pricinuitóre ale nebuniei sale, totușĭ nu putemŭ nega, că ele șĭ-au avutŭ partea lorŭ însemnată la acéstă catastrofă. Că în ce constau aceste lupte uriașe, sperămŭ că vomŭ arăta cu ocasiunea recensiunei operelorŭ sale mai marĭ. E naturalŭ, că după atâtea clătinărĭ continue în fine ișĭ îngropà orĭ-ce liniște sufletéscă și tótă basa firéscă a spiritului. Décă la acestea vomŭ mai adauge și înclinarea lui firéscă spre melancoliă, atuncĭ lesne ne putemŭ esplica pricina fundamentală a nenorocirei sale. Lenau însĕ era ca și predestinatŭ spre tóte, și încă nu numai sĕ guste orĭce amărăciune, ci ca sĕ golĕscă pocalulŭ amarului pănă'n fundŭ. Acestora lĭ-au succedatŭ amăgirile ce le întêmpina adesea, căcĭ trebuie sĕ scimŭ, că elŭ când simția iubire pentru o femeiă, atuncĭ cu trupŭ cu sufletŭ devenia robulŭ suferințelorŭ.

Scimŭ prin câte a trecutŭ Lenau, cunóscemŭ nenoroculŭ dragostelorŭ sale, neajunsurile călĕtoriilorŭ, casurile de bólă și alte miserii ce le-a întêmpinatŭ, tóte acestea au contribuitŭ ca morositatea lui sĕ créscă fórte tare.

Atuncĭ scrise elŭ „Blick in den Strom“, penultima lui poesiă. E posibilŭ, că totŭ cam pe atuncĭ a scrisŭ ultimele versurĭ, carĭ cuprindŭ în miniatură întréga sa viéță, întitulate „Eitel nichts“. Cuprinsulŭ e următorulŭ: „Totŭ este vanŭ și nimica orĭ unde privescŭ; viéța de multe orĭ este o călĕtoria povestită, o vênătóre zadarnică, în decursulŭ drumului însĕ ne pierdemŭ puterea. Ah, décă omulŭ ar puté ajunge la scopulŭ sĕu ultimŭ pămĕntescŭ totŭ cu aceeașĭ tînĕră figură a juneții, atuncĭ asupra acestui jocŭ amŭ puté celŭ puținŭ rîde. Dér o putere necunoscută ne duce pe noi din óră'n óră; suntemŭ asemenea ulciorului, care se crapă la fântână și alŭ căruĭ conținutŭ picură pe drumŭ; acum e golŭ, cine ar mai bea din elŭ? Elŭ se aruncă între hârburĭ“.

De aicĭ înainte viéța i-se părea o vanitate, o nimicniciă. Inima și mintea lui nu puteau sĕ resiste gândurilorŭ înfricoșate ce năvăleau asupra lui ca valurile Niagarei, așa încâtŭ elŭ în curêndŭ trebuì sĕ devină victima lorŭ cea mai de compătimitŭ. Și cu tóte acestea starea lui Lenau celŭ puținŭ în primele lunĭ nu era desperată. Intâlnireacu cumnatul sĕu Schurz dela 22 Octomvre s'a petrecutŭ în modŭ cinstitŭ. Cuvintele lui de multe orĭ erau nepricepute. Ei s'au preumblatŭ prin grădină și Lenau a rîsŭ de câteva orĭ ca omulŭ cu mintea întrégă In 5 Noemvre Schurz de nou îlŭ cercetă și-lŭ află în voiă bună. A cerutŭ

Nicĭ unulŭ sĕ nu lipsescă dela împlinirea datorinței sale cetățenescĭ. Împliniți-vĕ acéstă datorință cu sânțeniă și Dumnedeulŭ străbunilorŭ noștri, care nu ne-a părăsită nicĭ odată, ne va ajuta și acuma.

Caransebeșŭ, în 4 (16) Maiu 1888.

In numele și din însărcinarea comitetului electoralŭ:

Mihaiu Popoviciu, m. p. președ. **Ioanŭ Bartolomeiu**, m. p. v.-preș.
Ioanŭ Ionașiu, m. p. notarŭ. **Patriciu Drăgălină**, m. p. notarŭ.

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Ședința III, ținută la 3 (15) Maiu a. c.

Presidiulŭ presentéză următórele rugărĭ:

a) a comitetului parochialŭ din Nadășulŭ săsescŭ, pentru acordarea unui ajutorŭ din fondurile archidiecesane; *b)* a comit. par. din Ațĕlŭ, pentru acordarea unui ajutorŭ de 200 fl.; *c)* a preotului Davidŭ Rusu din Șieulŭ mare, pentru o remunerațiune anuală, pentru catechisarea la școla de statŭ de acolo; *d)* a învĕțătorului Ioanŭ Bota din Cetea pentru unŭ ajutorŭ de 80 fl.; *e)* a învĕțătoriului Mateiu Radu din Mesterhaza, pentru unŭ ajutorŭ; *f)* a preotesei vĕduve Elisabeta Fulea, pentru unŭ ajutorŭ din fondurile archidiecesane și *g)* a elevului de pedagogiă din cursulŭ alŭ III Nicolau Rusu, pentru a i-se ierta din tacsa seminarială 60 fl. Tóte se transpunŭ comisiunei petiționare.

Urméză la ordinea dilei raportulŭ comisiunei verificătóre, care prin raportorul sĕu propune spre verificare alegerea mai multorŭ deputațĭ. Se verifică.

Comisiunea verificătóre propune a se decide, că protestele contra alegerilorŭ suntŭ a se înainta în terminŭ de 10 dile la cons. archidiecesanŭ. Se transpune comisiunei organisătóre.

Ședința a IV-a, ținută la 4 (16) Maiu anulŭ c.

Presidiulŭ presentéză petițiunile următóre: *a)* rugarea comitetului parochial din comuna Feredeu, pentru unŭ ajutorŭ de 200 fl.; *b)* rugarea comunei Agostin, pentru incorporarea la protopopiatulŭ Cohalmului: *c)* rugarea parochului Iosifŭ Micu din Feldióră pentru acordarea unui ajutorŭ anualŭ de 100 fl., *d)* rugarea preotesei vĕduve din Preșmer Ana Frateșŭ, pentru unŭ ajutorŭ și *e)* plânsórea preotului Mihailŭ Contes, din Câmpenĭ, în causa eserciării drepturilorŭ ca preotŭ. Tóte petițiunile se predau comisiunei verificătóre.

Situațiunea din afară.

Scirĭ fórte îngrijitóre sosescŭ din Berlinŭ. „Nordd. Allg. Ztg.“ anunță, precum ni s'a comunicatŭ și nouĕ prin telegramă, că Germania e pe drumŭ de a lua represalii în contra Franciei, înăsprindŭ dispositiunile privitóre la comunicațiunea dela graniță. Causa este, precum se scie, împedecarea unorŭ călĕtorĭ germanĭ de către autoritățile franceze de a trece granița.

Totodată se vorbesce mereu și de represalii economice ce se vorŭ lua în contra Rusiei. E vorba de a se opri închiderea graniței germane pentru cerealele rusescĭ și oprirea întroducerei de nouĕ valorĭ rusescĭ. „Vossische Ztg“. dice, că lumea comercială din Berlinŭ e fórte îngrijată din causa acestorŭ mĕsurĭ economice, cu care se amenință Rusia. Rușii s'au și pregătitŭ de a rĕspunde la aceste mĕsurĭ prin întroducerea de taxe vamale prohibitive la graniță pentru importulŭ din Germania și prin restrîngerea drepturilorŭ Germanilorŭ carĭ locuescŭ în Rusia.

In Berlinŭ este o mare mișcare, mai alesŭ din causa amenințărilorŭ ce le-a îndreptatŭ organulŭ lui Bismarck în contra Franciei. Situațiunea politică se consideră a fi adĭ și mai nefavorabilă ca până acum. Organulŭ cancelarului mai accentuéză și înăsprirea cestiunii orientului.

O surprindere durerósă.

Primimŭ din Bucurescĭ o corespondență care dă espresiune legitimei indignărĭ, ce a cuprinsŭ pe frații noștri trecuțĭ de aicĭ în România, din causa unui articulŭ apărutŭ în „Națiunea“ dela 3 (15) Maiu, care numai de sentimente românescĭ n'a fostŭ inspiratŭ. Acesta a trebuitŭ sĕ surpindă pe toțĭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ se scie că „Națiunea“ e organulŭ d-lui Dumitru Brătianu și cu câtŭ articululŭ a fostŭ publicatŭ tocmai în diua sĕrbătórei naționale de 3 (15) Maiu.

Eată ce ne scrie unŭ amicŭ de dincolo alŭ causei române:

Bucurescĭ, 7 Maiu 1888.

In *„Națiunea“*, organulŭ d-lui Dimitrie Brătianu, s'a publicatŭ în numĕrulŭ dela 3/15 Maiu unŭ primŭ-articolŭ, care tăbăresce asupra frațilorŭ de peste munțĭ. Eramŭ obicĭnuițĭ sĕ audimŭ adeseorĭ despre persecuțiunĭ pornite de străinĭ împotriva frațilorŭ de dincolo. Parveniții de peste Dunăre nu priviau și nu privescŭ cu ochĭ bunĭ imigrațiunea unui elementŭ naționalŭ în România.

Spre România au fostŭ și încă suntŭ îndreptate două curente de imigrațiune: unulŭ de peste Carpațĭ, ér altulŭ de peste Dunăre. In vreme ce de peste Dunăre amŭ primitŭ și primimŭ o mulțime de elemente desmetice, ómenĭ venițĭ numai sĕ stórcă țéra, pe atuncĭ de peste Carpațĭ nĭ-au venit elemente sănĕtóse și naționale. Chiar astădĭ se adăpostescŭ la sînulŭ ospitalității nóstre o mulțime de străinĭ de peste Dunăre, carĭ lucréză la coruperea societății și mai multŭ la dărăpănarea statului romănŭ: Bulgarĭ, Sêrbĭ, Grecĭ vinŭ și astădĭ cu ghiotura pentru a se căpĕtuì la noi.

E naturalŭ decĭ, ca acești ómenĭ sĕ se năpustéscă asupra imigrațiunii sănĕtóse ce ne vine de peste Carpațĭ.

Chiar în numĕrulŭ dela 3/15 Maiu, o di mare pe care frații de dincolo o serbéză în fiăcare anŭ, di de mântuire națională, unulŭ dintre acești străinĭ de peste Dunăre — căcĭ Românŭ nu póte fi — publică în „Națiunea“ — credŭ că fără scirea d-lui Brătianu — unŭ articulŭ insultătorŭ la adresa acestorŭ frațĭ ai noștri și la a acelora, carĭ ocrotescŭ pe Românii de dincolo veniți la noi pentru a'șĭ agonisi pânea de tóte dilele, prin muncă onestă și prin lucrare românéscă, ér nu pentru a se îmbogăți în contulŭ țĕrii și a face serviții străinilorŭ.

„Când cu reforma programei scólelorŭ nóstre în anulŭ 1860, se aduseră o mulțime de profesorĭ de peste Carpațĭ. Mulțĭ dintr'înșii erau cu desĕvêrșire ignorantĭ“ —continuă a dice autorulŭ articolului insultândŭ astfelŭ până și memoria neuitatului Românŭ de peste munțĭ A. T. Laurianŭ.... — Toțĭ aceia carĭ nu puteau găsi o ocupațiă în orașele de peste Carpațĭ, alergară aci ca în pămêntulŭ făgăduinții!!! Mulțĭ dintrînșii n'aveau nicĭ chiar pașaportulŭ de trecerea graniței, necum certificatulŭ de absolvirea unorŭ studii seriόse și cu tóte aceste ei se străcurau în funcțiunĭ, care se refusau indigenilorŭ..... „Numele de Românŭ de peste Carpațĭ n'ar trebui“ — adauge strĕinulŭ — „sĕ fiă luatŭ dreptŭ unŭ titlu, precum elŭ nu constitue o specialitate. Din nenorocire, mulțĭ înșĭ se prevaléză de acéstă însușire spre a face dintrînsa unŭ titlu academicŭ. Cunóscemŭ pe mulțĭ din acești domnĭ, carĭ fără a fi trecuțĭ prin vre-una din probele cerute de lege pentru dobêndirea unei catedre, ocupă în învĕțămêntŭ posturĭ însemnate.... Acésta era norma nefastului Sturdza.... Pe acéstă cale ar voi unii sĕ împingă pe actualulŭ ministru.... Sistemulŭ de chiverniseală alŭ d-lui Sturdza trebue sĕ înceteze odată....“

Aceste pasage, ce vi le citezŭ sunt de ajunsŭ pentru ca sĕ scimŭ, că autorulŭ articulului nu póte sĕ fiă decâtŭ unulŭ dintre cei veniți de peste Dunăre unŭ streinŭ supĕratŭ de lucrarea românéscă a frațilorŭ de peste munțĭ.

Adevĕrații Românĭ din România îmbrățișéză cu iubire pe frații de peste munțĭ pribegițĭ și adăpostițĭ la noi și le dau prilegiu pentru a munci și a'șĭ puté dobêndi o esistență cinstită.

Supĕratŭ pe fostulŭ ministru alŭ instrucției, străinulŭ insultă chiar pe actualulŭ șefŭ și pe directorulŭ instrucției și cultelorŭ ai căroră părințĭ au fostŭ Românĭ ardelenĭ. La 1860 părinții acestorŭ doi bărbațĭ au adusŭ în țéră tinerĭ muncitorĭ pentru a organisa instrucția națională. Străinii ocupau funcții mai bogatŭ retribuite, „dăscălia“ împreunată cu atâtea lipsurĭ și greutățĭ era lăsată Românilorŭ de peste munțĭ.

Chiar astădĭ Transilvănenii suntŭ pușĭ totŭ acolo unde e munca mai grea. Ei nu aștéptă altă remunerațiă decâtŭ sĕ pótă trăi de adĭ pe mâne, dér cu consciința că contribuescŭ la înaintarea némului românescŭ, ér nu la dĕrăpănarea lui. **C.**

SCIRILE DILEI.

Cu privire la *procesulŭ de pressă* alŭ d-lui generalŭ *Traianŭ Doda*, despre care amŭ comunicatŭ cu altă ocasiune, că s'ar fi amânatŭ pe diua de 24 Iuliu, „Luminătorului“ 'i se scriu acum din Aradŭ următórele: „In 15 Maiu n. deja au primitŭ învitare membrii juriului d'aicĭ, da se presenta la 14 Iuniu pentru pertractarea procesului con. Tr. Doda. Astădĭ aceiașĭ membri fuseră avisațĭ, că în numita di se va pertracta altŭ procesŭ, nu celŭ alŭ d-lui gen. Doda. D'odată a venitŭ ordinŭ dela prim-pocur. gen. Cosma, la trib. d'aicĭ: ca sĕ i-se substérnă actele referitóre la procesulŭ Doda, ceea ce erĭ s'a și făcutŭ. O sciu acésta din isvorŭ sigurŭ, dér confidențialŭ. Se crede că cei dela B-Pesta vorŭ sĕ sisteze procesulŭ contra d-lui Doda. Vomŭ vedé. Destulŭ că de astă dată dispositiunile comunicate de mine suntŭ necunoscute în publicŭ, nicĭ acusatului nu i-s'au comunicatŭ.“

* * *

Foile unguresci aducŭ scirea, că în 26 Maiu c. se va face pentru cerculŭ electoralŭ alŭ *Caransebeșului* noua *alegere de deputatŭ* dietalŭ, în loculŭ d-lui M. Popovicĭ. „E probabilŭ, dice „K.-r.“, că Românii érășĭ vorŭ pĕși cu unŭ astfelŭ de candidatŭ, care nu'șĭ va presenta mandatulŭ sĕu în dieta.“

* * *

Pentru serviciile aduse maghiarisării ministrulŭ Trefort a rĕsplătitŭ cu câte 50 fl. pe preoții gr. or.: Ionŭ *Ivanta* din *Boholțŭ*, Ionŭ *Vătășanu* din *Căpâlna de susŭ*, Ionŭ *Ciocașŭ* din *Cărbunarĭ*, Pant. *Popŭ* din *Osvaiu*, Alex. *Predovicĭ* din *Amnașŭ*, Const. *Prie* din *Săcădate*, Tanase *Vonia* din *Porumbu-mare*.

Nu vorŭ fi uitațĭ!

* * *

Foile unguresci aducŭ scirea, că *Curia r.* din Pesta *a respinsŭ nimicirea nulității* făcute de d-lŭ Ionŭ *Slavicĭ* contra sentinței tribunalului din Clușŭ, aduse pe basa verdictului curții cu jurați.

* * *

Din *Slimnică*, de lângă Sibiiu, se scrie, că o parte a locuitorilorŭ s'ar fi revol-

---

hârtiă de epistole și scrise felicitări binevoitóre familiei Reinbeck cu litere curate și frumóse. Dedesubtŭ scrise cuvintele din cunoscuta odă a lui Horațŭ: „Integer vitae, scelerisque purus“, dér le șterse dicêndŭ: „Póte vorŭ crede că véu sĕ mĕ fălescŭ“. Cu atâtŭ mai cuprinsŭ de patimă era însĕ în dilele următóre, când primi din Viena mai multe epistole: „Dér dela Sofia nimicŭ? Așa déră totușĭ a muritŭ!“ Când în diua următóre primi epistolă dela ea, o luă în mânĭ, obrajii îi roșiră ca flacăra, ochii îi schinteiau. După aceea o ceti apróре cu lăcomiă. Intre rêndurĭ era intercalatŭ și unŭ versŭ: „Aruncăte'n furtună“. Lenau adause cu mâna tremurătóre: „Dér eu nu voiu sĕ facŭ“. Când îlŭ cuprinse bóla cu totulŭ, adeseorĭ dicea, că elŭ e regele Ungariei. Inainte de Decemvre starea lui da totŭ spre mai rĕu. Uneorĭ vorbia în jocurĭ de cuvinte: „Eu nu sunt deliricŭ, ci poetŭ liricŭ“. Când în 3 Decemvre cumnatulŭ sĕu Schurz voi sĕ'șĭ ia adio dela elŭ. se turbură gróznicŭ și voi sĕ-lŭ bată.

Lenau rĕmase în institutulŭ din Winenthal până în Maiu 1847. In primăvéra anului 1845, Zeller se declară că totŭ mai are speranțe de bine, deóre ce bolnavulŭ e consciu de bóla sa și nu e stăpânitŭ de idei fixe. Ér când în Aprilie ajunse la cunoscința publică faima, că Lenau ar fi scrisŭ frumosulŭ sonetŭ „Rheinischer Beobachter“, vestea despre însănĕtoșarea lui deveni generală; dér încurêndŭ acésta se desminți, ér Zeller rĕspunse întrebărilorŭ ce i-se făceau că, ce-i dreptŭ, Lenau scrie singuratice rêndurĭ, dér că între acestea nu se află nicĭ o legătură de idei. Sonetulŭ amintitŭ însufleți pe Ausperg ca sĕ felicite pe Lenau de cântecululŭ sĕu deșteptătorŭ la o nóuă viĕță, ba chiar și Sofia îi adresă o epistolă fórte frumósă.

Compătimirea și îngrijirea câtŭ se póte de bună nu i-a lipsitŭ poetului nicĭ după depărtarea cumnatului sĕu. Uhland și Kerner îi scriau dese epistole, făcênd totŭ posibilulŭ pentru ușurarea bólei sale. Dér mai multŭ decâtŭ toțĭ îngrijau de elŭ singuraticii membri din familia Reinbeck. In Iuliu 1845 veni la elŭ chiar și fidanțata sa Maria, dér n'a putută vorbi cu elŭ nimicŭ. Cu câteva dile mai târdiu Dr. L. A. Frankl, medicŭ și poetŭ, îlŭ cercetă pe Lenau și astfelŭ scrie despre elŭ: ...„Elŭ fugea într'una în susŭ și în josŭ, fluera, juca, îngenunchea, după aceea érășŭ se ridica susŭ, își apuca violina, își aprindea țigara și cânta și fuma jucândŭ. De multe orĭ apuca câte-unŭ scaunŭ strigândŭ: „Sunt tare, potŭ cuceri lumea.“ Pe când vorbirea lui era întortochiată, m'am despărțitŭ de elŭ cu inima sdrobită de milă.“

Inainte de 1846 mulțĭ se nutriau cu speranța, că reînsănătoșarea poetului e posibilă, dér acésta ținŭ puținŭ, căcĭ în Martie 1847 Zeller îi scrie lui Schurz, că se póte observa câtŭ de bine tîmplrea minții lui Lenau ceea ce puțină speranță de însănĕtoșare póte da. Pe la finea lunei Aprilie Schurz veni în Winnenthl ca, după decisiunea familiei sale, sĕ-lŭ ducă în Viena în institutulŭ döblinglanŭ. Ei plecară din Wiennenthal în 11 Maiu, ér în 15 ajunseră în Viena. Multă ostenélă i-a costatŭ cumnatului sĕu ca sĕ-lŭ aducă la ordine. Lenau adeseorĭ era ca unŭ animalŭ turbatŭ, săric și răcnia. Bolnavulŭ fŭ transportatŭ în institutulŭ Dr.-lui Gärgen. Proprietarulŭ institutului era amiculŭ lui Lenau cu care poetulŭ înainte de acésta cu cățĭ-va anĭ veni în Döbling, dér Niembsch nu voia cu nicĭ unŭ prețŭ a întra în institutŭ dicêndŭ: *„Și așa destulŭ de timpuriu am venitŭ eu aicĭ.“* In institutŭ ajunse Lenau în 15 Maiu 1847. Aicĭ îlŭ visitau mulțĭ cunoscuțĭ. In Iuliu s'a ținutŭ unŭ consiliu de medicĭ asupra lui, în care luară parte cele dintâiu capacitățĭ medicale din Viena. Maioritatea consiliului constată, că bóla de creerĭ a poetului nu se mai póte vindeca.

Bolnavulŭ arăta óre care liniște, dér spre musică totŭ mai avea aplecare. Treptele ce duceau în odaia lui frumosŭ mobilată erau ornate pe de lăturĭ cu busturile bărbațilorŭ marĭ. Când odată mama lui Görgen îlŭ făcŭ atentŭ la unulŭ din aceste busturĭ dicêndŭ: „Iată Homer.“

tatŭ contra persónelorŭ oficióse de acolo, din causa mĕsurilorŭ ce le-arŭ fi luatŭ pentru observarea regulamentului privitorŭ la câni. Revoltanţii pentru purtarea lorŭ „peste mĕsură ameninţătóre“, cum scrie „K.-r.“, suntŭ daţĭ în cercetare.

S'a speriatŭ reptila póte pentru o simplă protestare contra vr'unui abusŭ alŭ autorităţii.

* *

Lui „P. Naplo“ i se scrie din *Bucuresci*, că *baronulŭ din Ungaria Aczél Béla* se dusese în *România* ca sĕ-şĭ cerceteze *domeniulŭ sĕu dela Dragomiresţĭ*, lângă *Dimboviţa*. In ḑiua sosirei sale şi isbucni revoluţia. Nu se scie prin cine poporulŭ fiindŭ agitatŭ, năvăli asupra casei comunale şi pretinseră dela baronŭ sĕ le dea documentele prin care li-se concese libera păşunare a vitelorŭ pe păşunile proprietarului domeniului şi prin care lĭ-se dăruise pămĕntŭ. Subprefectulŭ, care locuesce în numita comună, vĕḑêndŭ seriositatea lucrului, cerŭ intervenirea mai marelui sĕu, a prefectului Nicolau Desliu, care numai decâtŭ merse la faţa loculuĭ cu judele investigatorŭ, dândŭ ordinŭ totodată sĕ plece acolo şi o companiă de miliţienĭ din Tirgovişte. In scurtŭ timpŭ revolta fù înăbuşită, revoltaţii principalĭ fură prinşĭ şi arestaţĭ. Baronulŭ Aczél Béla mulţămi prefectului pentru energica intervenire, căreia singurŭ este a se datori mântuirea sa şi înaintea căruia nu putŭ sĕ nu-şĭ descopere convingerea sa, că revolta fù intenţionatŭ îndreptată numai în contra lui, de vreme ce tocmai în momentulŭ acela isbucni, când sosi elŭ acolo.

Nu cumva baronulŭ ungurŭ, care de sigurŭ a comunicatŭ fóiei unguresci cele de mai susŭ, în şovinismulŭ sĕu ar voi a susţine, că revolta s'a făcutŭ contra lui fiindŭ că ar fi ungurŭ?

* *

Suntŭ câţĭ-va anĭ de când unŭ anume Rakosinczy din Budapesta *testă 4000 fl. pentru scopurĭ industriale ardelenescĭ*. „K.-r.“ scrie, că suntŭ prospecte că acéstă sumă, împreună cu interesele ei capitalisate, se va destina pentru atelierile industriale din Clușŭ.

* *

Tĕrgulŭ ce s'a ţinutŭ la începutulŭ lui Maiu în *Deva* a fostŭ slabŭ. Abia s'au schimbatŭ 600 bilete de têrgŭ pentru vite. Cu totulŭ s'au vêndutŭ numai 59 boi. — Asemenea a fostŭ slabŭ şi têrgulŭ din *Kezdi-Oşorhciu*, care sĕmĕna mai multŭ a têrgŭ de sĕptĕmână, decâtŭ a têrgŭ de ţéră. Causa se atribue lipsei de banĭ a economilorŭ.

* *

In castrele de *honveḑĭ* dela *Pecs* s'a ivitŭ, ca bólă epidemică, unŭ feliu de inflamaţiă orĭ amorţélă a cefei; dintre honveḑii cuprinşĭ de acéstă bólă se află în spitalulŭ militarŭ 5, au muritŭ 2.

* *

Din *Mediaşŭ* se scrie, că urmările gerului de astă-iérnă aparŭ acum în modŭ fórte simţitorŭ pentru diferitele soiurĭ de arborĭ. Persecii şi nucii au îngheţatŭ, ceialalţĭ pomĭ au puţine florĭ. Numai viile mai dau speranţă de rodire.

* *

Din 6 şi până în 12 Maiu s'au ivitŭ în *Sibiiu* 4 casurĭ de difterită, 2 de bólă de ochĭ egipténă (trachoma), 4 de scarlatină şi 6 de vĕrsatŭ.

* *

In comitatulŭ *Hajdu din Ungaria*, după unŭ raportŭ oficiosŭ alŭ vice-spanului respectivŭ, au fostŭ *inundate* în primă-véră acésta nu mai puţinŭ ca *57,000 jugĕre catastrale. va sĕ ḑică unŭ teritoriu* de aprópe şése milurĭ patrate.

* *

Décă *mâne*, Marţĭ, va fi timpulŭ frumosŭ, *elevii şcólelorŭ române* de-aicĭ vorŭ face obicĭnuita escursiune la *Stejerişŭ*.

Intêmplărĭ diferite.

Pisică rĕsbunătóre. Intr'o comună de lângă Gilău, în apropierea Clușiului, rêndŭ pe rêndŭ dispăreau găinile unui proprietarŭ. Se credé la începutŭ, că hoţulŭ este vre-unŭ omŭ; s'a observatŭ însĕ mai târḑiu, că hoţulŭ nu póte fi omŭ, ci numai animalŭ răpitorŭ. Se credea cu siguritate, că e o vulpe. Proprietarulŭ ordonă a se pune peste nópte în loculŭ unde erau găinile o cursă tare. In o bună diminéţă cei din casă aflără prinsŭ în cursă unŭ sdravĕnŭ cotoiu (mâtocŭ) ér lângă elŭ o găină sugrumată. Cotoiulŭ se bucurase până aci de cea mai mare încredere şi bunăvoinţă din partea stăpânilorŭ casei, carĭ, amărîţĭ de acéstă gróznică desamăgire, puseră pe servitorii casei sĕ-lŭ bată bine cu bête, ér după ce l'au bătutŭ, l'au lăsatŭ érăşĭ liberŭ în speranţă, că pe viitorŭ se va purta mai bine. Cotoiulŭ însĕ îşĭ puse de gândŭ sĕ-şĭ rĕsbune. In nóptea următóre elŭ atacă pe servitorulŭ, care-lŭ bătuse mai rĕu, tocmai pe când durmea mai bine. Ilŭ muşcă şi'lŭ sgâriă pe faţă cu tótă furia. Ranele servitorului nu suntŭ aşa grele, dér suntŭ multe. Nicĭ ochii nu i-au rĕmasŭ cruţaţĭ. Sĕlbaticulŭ dobitocŭ e pusŭ în lanţŭ.

Mulţămită publică.

Din incidentulŭ morţii fiului nostru *Septimiu Michălescu*, doctorandŭ în medicină, primindŭ mai multe adrese de condolenţă, atâtŭ dincóce, din noua patriă adoptivă, câtŭ şi de dincolo, din vechia patriă nativă, cuprinşĭ de durere n'am pututŭ sĕ mulţămimŭ tuturorŭ în parte; de aceea 'i rugămŭ pe toţĭ sĕ binevoiéscă, pe acéstă cale, a primi adêncile nóstre mulţămirĭ, pentru aducerea aminte şi compătimirea nóstră.

Craiova, în Maiu 1888.

Simeonŭ şi Elisa Michălescu.

O RUGARE.

Acei preţuiţĭ Domnĭ, cărora avuiu onórea şi îndrăsnéla a le trimite câte o *Listă* pentru subscrierea la opulŭ meu „*Filoctete*“ şi încă până acum nu mi le-au retrimisŭ, suntŭ rugaţĭ cu tótă căldura sĕ binevoiască, a mi-le retrimite, cu orĭ-ce resultatŭ, ca aşa sĕ'mĭ potŭ trage darea de sémă şi cu tipografia, carea a fostŭ *atâtŭ de generósă* a'mĭ tipări opulŭ şi pe aşteptare, luându'mĭ în considerare starea materială, nu tocmai de invidiatŭ, în carea în genere trăiescŭ preoţii noştri românescĭ.

Şomfaláu, 20 Maiu st. n. 1888.

Alŭ D-Vóstre cu totŭ respectulŭ,

S. P. Simonŭ.

CONVOCARE.

„Haţegana,“ asociaţiune de anticipaţiune şi creditŭ, (ungaresce: „Haţegana“ előlegezési és hitel egylet), pe basa decisiunei tribunalului reg. din Deva Nr. 939|1888 aprobate şi de Tabla reg. din Têrgulŭ-Mureşului Nr. 150—1888 defige adunarea generală estraordinară pe *26 Iuniu* eventualmente *10 Iuliu 1888* la 10 óre înainte de amédḑi la cassa institutului în Haţegŭ.

Obiectele de pertractare vorŭ fi:

1. Luarea de conclusŭ ca firma asociaţiunei sĕ se întregéscă în ungaresce cu cuvêntulŭ „szövetkezet“ astfelŭ: „Haţegana“ előlegezési és hitel egylet mint szövetkezet“ — şi în conformitate cu acésta sĕ se întregéscă şi statutele.

2. Conclusŭ, că în românesce are sĕ rĕmână firma: „Haţegana,“ asociaţiune de anticipaţiune şi creditŭ, corĕspunḑĕndŭ cuvêntulŭ: „asociaţiune“ terminului din limba maghiară „szövetkezet.“ —

3. Verificarea protocolului.

P. T. d-nii membrĭ ai asociaţiunei suntŭ învitaţĭ a participa la adunare în persónă séu prin plenipotenţiaţĭ, căcĭ în casŭ de a nu se presenta membri în numĕrŭ legalŭ, în sensulŭ § 70 din statute, adunarea generală estraordinară se va ţine în 10 Iuliu 1888 la 10 óre înainte de amédḑi şi peste obiectele de susŭ va aduce concluse valide fără privire la numĕrulŭ membrilorŭ presenţĭ.

Haţegŭ, în 18 Maiu 1888.

Ioanŭ Munteanu,	*Ioane Tocaciu*
v.-directorŭ.	secretarŭ.

DIVERSE.

Invenţiunea unui orbŭ. Unŭ mecanicŭ din Soran, care a orbitŭ de când era în vêrstă de 16 anĭ, a făcutŭ o nouă invenţiune care a şi patentat'o. A inventatŭ nisce potcóve, care se punŭ la copitele cailorŭ, fără a le mai bate cu cuie. Aceste potcóve suntŭ ceva mai scumpe ca cele obicĭnuite fiindcă trebue lucrate fórte acuratŭ şi adaptate esactŭ cu forma ce o are copita calului. Au însĕ avantagiulŭ, că se potŭ pune, când numai este trebuinţă de ele şi se potŭ lua josŭ întocmai ca şi o încălţăminte, astfelŭ că caii nóptea nu mai au sĕ pórte şi povara potcóvelorŭ.

O nouă materiă esplosivă. Suedezulŭ Carl Lamm importă ḑilele acestea în Francia o nouă materiă esplosibilă, inventată de dênsulŭ, care materiă pórtă numele: *bellita*. Bellita se compune din amoniacŭ şi din binitro-benzină, este unŭ felŭ de nisipŭ galben, fórte mĕruntŭ, fórte uscatŭ, fără mirosŭ, nesuferindŭ nicĭ o alteraţiă a temperaturei nesimţitórŭ la frecare, ca şi la ciocnire, neînfăţişândŭ nicĭ o primejdiă în fabricaţiă séu în manipulaţiă putêndŭ fi întrebuinţatŭ fără nicĭ o primejdiă la încărcarea obuzelorŭ, aprinḑêndu-se numai prin contactulŭ intimŭ cu o capră fulminantă, dér în acelŭ momentŭ desvoltândŭ, sub unŭ volumŭ fórte micŭ, o forţă care întrece pe a dinamitei a ierbei de bumbă, şi a tuturorŭ explosivelorŭ întrebuinţate până acum. Inventatorulŭ acestei materii pusese în presenţa a vre-o 30 de oficerĭ ca sĕ se sape într'o stâncă de 150 metrĭ cubicĭ, o gură de mină de aprópe 3 metri. O mie două sute cincĭ-ḑecĭ de grame de bellită fură întroduse cu o capră de fulminatŭ şi în mai puţinŭ de douĕ-ḑecĭ de secunde, se vĕḑù imensa stâncă năruindu-se, sfărâmată în mii de bucăţele. Detunarea fusese relativŭ slabă. Unŭ fişicŭ de bellită, de aprópe două sute grame, fù pusŭ lângă o şină de drumŭ de fierŭ. Când se comandă focŭ, şina se făcŭ bucăţele şi acestea fură aruncate la mai bine de o sută de metri în aerŭ. Unŭ obuzŭ încărcatŭ cu bellită fù pusŭ într'o colibă, elŭ sparse coliba şi se făcŭ şi elŭ la ciocnire în mii de bucăţĭ. Se constată în fine că acéstă materiă esplosibilă nu produce mai nicĭ o detunătură şi că e nepericulósă la întrebuinţare.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 19 Maiu st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.50	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.—	„	104.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Maiu st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.80
Renta de hârtiă 5%	85.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	105.20
Napoleon-d'orĭ	104.70
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.95
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresc	99.—
Renta de argintŭ austriacă	80.40
Renta de aurŭ austriacă	109.40
Losurĭ din 1860	133.75
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Mărcĭ 100 imp. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

— „Ah, Homer“ rĕspunse Lenau. „Şi Niembsch e mare poetŭ.“ — „Iată bustulŭ lui Plato,“ continuă femeia, — „Care a aflatŭ blăstematulŭ de amorŭ“, întregi Lenau.

Sofia încă-lŭ cerceta totŭ la două sĕptĕmânĭ, cu concesiunea medicului. Presenţa ei nu-lŭ mişcă decâtŭ numai la prima visită. In lunile de tómnă se simţi cevaşĭ mai bine. I plăcea multŭ sĕ facă primblărĭ cu care ocasiune vorbea şi cu îngrijitorulŭ sĕu. Odată acesta întrebă de elŭ: „Scii D-ta că eştĭ marele poetŭ Niembsch?“ — Oh! Niembsch acum a devenitŭ micŭ“, rĕspunse elŭ.

Odată ilŭ cercetă o femeiă, vestită pentru bunĕtatea inimei. Bolnavulŭ o privi câtva timpŭ, apoi ḑise: Câtŭ de frumósă eştĭ D-ta.“ — „Dér ce-ţĭ vine în minte iubite Lenau, eu sunt bĕtrână şi nicĭdecumŭ frumósă“, rĕspunse femeia. Lenau însĕ i replică: „Numai aşa trebue sĕ te vĕdă orĭ cine pe d-ta, ca eu cu ochii inimei“.

Ḑilele anului 1848, desrobirea libertăţii, bubuitulŭ tunurilorŭ ilŭ lăsară cu totulŭ rece, căcĭ elŭ nu pricepea nimicŭ din marile întêmplărĭ.

Când în Aprilie 1849 voiau sĕ'lŭ fotografieze după natură, S. Aigner ḑise: „Intr'adevĕrŭ e ceva sguduitorŭ de inimă a vedé figura celui sdrobitŭ de suferinţă spirituală, cum zăcea într'unŭ corsetŭ de piele brunetă... în ochĭ cu atâta suferinţă şi tristeţă nedescriptibilă, încâtŭ abia puteamŭ privi la elŭ liniscitŭ. Când medicului ilŭ încunosciinţă, că vorŭ sĕ-lŭ fotografieze, a oftatŭ lungŭ şi-apoi şeḑù liniştitŭ unŭ timpŭ órecare, éră mai târḑiu suspina desŭ şi până ce m'am întorsŭ pe unŭ momentŭ ca sĕ-mĭ ştergŭ lacrimile, a săritŭ pe neaşteptate şi astfelŭ începù a striga încâtŭ am fostŭ silitŭ sĕ-i părăsescŭ chilia.“

Către finea anului esteriorulŭ sĕu începù a-şĭ pierde forma, obrajii lui începură a scădé şi îngălbeni, ér privirea'i era turbure. Intr'o nópte l'au auḑitŭ plângêndŭ. Mediculŭ grăbi la elŭ şi când l'a întrebatŭ, că ce are, i-a rĕspunsŭ: „*Sĕrmanulŭ Niembsch, multŭ e nefericitŭ!*“ Acestea fură cele din urmă cuvinte ale lui Lenau. A trăitŭ încă până la 22 Augustŭ 1850, dér traiulŭ acesta i-a fost mai multŭ o vegetare tristă decâtŭ o viéţă omenéască. In ḑiua numită la 6 óre diminéţa mórtea ilŭ mântui de grozavele chinurĭ, chiar în alŭ 48 anŭ alŭ vieţii. Cu prilegiulŭ secţionării în creerii lui nu s'a pututŭ constata nicĭ o schimbare, nicĭ nu se puteau observa urmele vĕrsărei de sânge de mai târḑiu, ci tótă taina se vede a fi fostŭ în lipsa de creerĭ în mare mĕsură ce verosimilŭ că s'a întêmplatŭ înainte de isbucnirea bólei sale spirituale. De altcum faptulŭ acesta din punctŭ de vedere medicalŭ e fórte curiosŭ.

La 24 Augustŭ, 4 óre d. a. i s'a oficiatŭ serviciulŭ funebru în biserica din Döbling, la care a asistatŭ o mulţime de publicŭ. De faţă au fostŭ chiarŭ şi miniştrii Bach şi Schmerling. Sicriu sĕu apoĭ fù transportatŭ prin Viena şi Nuszdorf în Weidling pentru-că elŭ însuşĭ dorise acésta, ca aicĭ sĕ-şĭ repauseze suferinţele pămêntescĭ, celŭ puţinŭ aşa îşĭ esprimă elŭ dorinţa către soră-sa când în óra morţii arătândŭ cu mâna spre regiunea Weidling a ḑisŭ: „Au nu ar fi bine sĕ odichnescŭ acolo?“

La mormêntŭ patriotulŭ sĕu Ludovicŭ Foglar recită o poesiă mişcătóre. După aceea ţinù o cuvêntare funebrală cumnatulŭ sĕu Schurz şi în fine Heinrich Laube. In cimitirulŭ din Weidling se póte vedé mormêntulŭ sĕu, la alŭ cărui căpĕtâiu dreptŭ monumentŭ se ridică o marmură sură în formă de obeliscŭ, înaltă de 7 picióre. Sub chipulŭ poetului vĕrsatŭ în o formă de medalionŭ, unŭ singurŭ cuvêntŭ este gravatŭ: „Lenau“.

Ne reservămŭ a face mai târḑiu o recensiune a lucrărilorŭ mai însemnate ale marelui poetŭ, precum: *Faust, Albigensii, Savanarola*, şi a celor rĕmase după mórtea, lui precum şi alte fragmente păstrate în manuscrisŭ.

Traianŭ H. Popŭ.

Publicare de licitațiă.

Din partea Comitetului parochialŭ românŭ gr. or. alŭ Sf. Treimĭ din Brașovŭ, preurbiulŭ Tocile, se escrie licitațiă minuendă pentru zidirea a optŭ odăi pentru femei bĕtrâne în curtea bisericei Sf. Treimĭ, din fundațiunea generosului Ioanŭ G. Manu.

Licitația se va ținea în *19 (31) Maiu a. c. la 2 óre după amédă* în scóla română de pe Tocile.

Ca basă a licitației va servi planulŭ, preliminariulŭ de spese și condițiunile de licitațiă care se potŭ vedea la d-lŭ epitropŭ parochialŭ Ioanŭ Stinghe.

Prețulŭ strigărei este de 5466 florinĭ v. a.

Mĕeștrii amatorĭ de a licita sĕ se presenteze la terminulŭ numitŭ avêndŭ a depune vadiu de 10% dela prețulŭ strigărei. Până la licitațiă se primescŭ și oferte închise cu acelașŭ vadiu, în care oferentulŭ sĕ declare că se supune condițiunilorŭ de licitațiă.

Brașovŭ, 5 (17) Maiu 1888.

Vasilie Sfetea,
președint.e

65,2—1

Nr. 41—1888
Senatulŭ scolasticŭ.

CONCURSŬ

pentru ocuparea stațiunei docențiale din parochia gr. cath. Romuli din vicariatulŭ Rodnei, carea devenise vacantă, cu soluțiune anuală de 200 fl. v. a., cuartirŭ provĕdutŭ cu edificie economice, lemne focalĭ gratis și grădina școlei în folosința învĕțătorului.

Doritorii de a dobêndi acéstă stațiune au de a'șĭ așterne rugările lorŭ provĕdute cu documentele de cualificațiune docențiale la senatulŭ scolasticŭ conf. gr. cath. din Romuli, posta ultimă Năsĕudŭ, până în 10 Iunie 1888.

Din ședința senatului scolasticŭ conf. gr. cath. ținută în 29 Aprilie 1888.

Paulŭ Chita,
președintele senatului scolasticŭ.

60,3—3

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminentŭ și gustŭ bunŭ la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsŭ cu medalia cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandŭ obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilorŭ și capelelorŭ

cu cele ce sunt provĕdutŭ în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate câtŭ se póte mai frumosŭ, anume:

Odăjdii felon și altele, după ritulŭ gr. orientalŭ.

Praporĭ și stindarde pentru reuniunĭ.

Stindarde pentru pompierĭ, copii de scólă, reuniunĭ industriale, reuniunĭ de cântărĭ și reuniunĭ de înmormêntare.

Statue, policandre, potire și chipurĭ sfinte, sfeșnice pentru altariu și de părete, candele. Iconostase, chipurĭ pentru fruntariu. Inmormêntarea Domnului etc. etc.

Primescŭ repararea hainelorŭ vechĭ precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețurĭ moderate.

Cusăturĭ cu aurŭ, argintŭ și mătasă și haine bisericescĭ, cusute cu firŭ de aurŭ, argintŭ și mătasă.

Dantale bisericescĭ. Invĕlitóre de prestolŭ. Mărfurĭ bisericescĭ. Damaste etc.

Punctualitatea mĭ-o potŭ adeverĭ prin maĭ multe sute de epistole de recunoscință.

Catalóge de prețurĭ la dorință trimitŭ libere de post-por 179,30—24

62—

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de 2½ — 3½ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composițiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.